

Podobno nie umiała nawet pisać, a mimo to podyktowała arcydzieło literatury duchowej - "Dialog o Bożej Opatrzności". Jest przykładem na istnienie zjawiska, nazywanego *sensus catholicus*

zmysłu czy też instynktu katolickiego, który sprawia, że niekiedy prości ludzie lepiej wyczuwają doktrynę katolicką niżli profesorowie teologii.

Uchodzi dziś za jeden z najwybitniejszych umysłów teologicznych i twórczynię odrębnego nurtu duchowości. Jej ogromny zapał, wrażliwość, dbałość o czystość doktryny i głęboki scholastyczny umysł - uczyniły ją świętą, doktorem Kościoła i patronką Europy.

Żyła u schyłku średniowiecza, zmarła młodo, w wieku 33 lat. Była drobna i szczupła, ale wielka duchem i godnością. Jej życie przypadło na burzliwe czasy w dziejach Europy i Kościoła. Trwał głęboki kryzys papieżstwa, nazwany przez historyków "Niewolą awiniońską". Według przekazów, to właśnie ona zażegnała ten kryzys, namawiając papieża do powrotu z Avinionu do Rzymu.

Mistrzynie teologii

Epoka, w której żyje Katarzyna ze Sieny, jest naznaczona duchem dwóch wielkich zakonników, którzy przemienili chrześcijański świat: Franciszka z Asyżu i Dominika Guzmana, nazwanych przez Gilberta Chestertona "dwoma niebiańskimi bliźniakami", założycieli zakonów żebraczych - franciszkanów i dominikanów. W 1363 roku św. Katarzyna przystępuje do świeckiego ruchu dominikanek, tutaj poznaje dzieło największych dominikanów: duchowość miłości i pokuty św. Dominika oraz wzniosłą syntezę wiary i rozumu św. Tomasza z Akwinu. Tomaszową wizję człowieka św. Katarzyna ujmuje w pięknej mistycznej prozie poetyckiej, jakże różnej od precyzyjnego języka scholastyki, którym posługiwano się wówczas na katedrach teologicznych. W dokonany przez Leopolda Staffa tłumaczeniu "Dialogów" ta wizja wypełnia się w słowach

Boga skierowanych do św. Katarzyny: "Stwarzając duszę na obraz i podobieństwo moje, podnosząc ją do tak wysokiej godności, ozdabiając ją tak wielką pięknnością, stowarzyszyłem ją jednocześnie z rzeczą najpodlejszą, jaka być może ... związując ją z ciałem utworzonym z błota ziemi, aby widząc pięknność swoją nie podnosiła pysznie głowy przeciwko Mnie".

Mistrzini słowa

Kiedy św. Katarzyna rozpoczyna dyktować "Dialogi", włoska literatura ma już w swoim skarbcu dzieła Dantego i Petrarki. Do tego bogatego nurtu literackiego św. Katarzyna wdziera się przebojem, dzięki pięknej poetyckiej prozie, która stanowi oryginalne połączenie prozy średniowiecznej i renesansowej. Jej wypowiedzi są precyzyjne, jak w klasycznej łacinie, posiadają przy tym renesansową nowość. Jak napisze filolog i tłumacz Zygmunt Kubiak, jej wywód "biegnie meandrem, jak strumień; zamiast antycznej symetryczności uzyskuje teraz wdzięk kunsztownego, dwornego kolokwializmu". Katarzyna "dyktuje frazy zachwycające, najmniejszą ilością słów odpowiednich wykreśla obrazy gęste i przejrzyste". Wielkie prawdy duchowe przedstawia w postaci obrazów, pisząc: "Dusza, w niepokoju ognistego pragnienia, spojrziała w słodkie zwierciadło boskie". Jej proza jest przepełniona metaforami: "oko intelektu", "ucho pragnienia", "światło wiary", "cela serca". Jest to dotykalne ujmowanie rzeczy duchowych.

"Żyje ona w duchu - pisze dziewiętnastowieczny włoski humanista Francesco de Sanctis - i rzeczy duchowe jawią się jej dotykalne i widzialne, jak materia; tak, jak widzi Chrystusa i aniołów, widzi też idee i myśli. Jest to kraj duchowy, który przez długą zażyłość stał się jej tak swojski, że uczyniła go swoim światłem i ciałem".

Mistrzini duchowości

Cała duchowość św. Katarzyny opiera się na poznaniu Boga i siebie samego. Poznanie samego siebie prowadzi do pokory, a świadomość pokory i własnej nicości - do Boga. "Katarzyno, ja jestem tym, który jest, a ty jesteś tą, która nie jest" - mówi do niej Bóg. Szczególną cechą duchowości św. Katarzyny jest stopniowe dochodzenie do doskonałości i zjednoczenia z Bogiem. Zakłada więc drogę samodoskonalenia poprzez osiągnięcie kolejnych stopni do świętości. Są więc trzy stadia miłości: miłość służby (miłość, której towarzyszy strach przed karą za grzechy), miłość najemnika (miłość, której towarzyszy nadzieja rekompensaty wiecznej), miłość synowska (miłość Boga ze względu na doskonalenie samej miłości). Chrystusa nazywa mostem, który staje się ratunkiem dla płynących z prądem grzechu. Uratują się wówczas, gdy chwycą się stopni mostu, które są trzy - zranione stopy, przebity bok i usta Chrystusa. Stopniowe poznawanie Chrystusa odpowiada trzem etapom życia wewnętrznego. Jak wyjaśnia dominikanin o. Wojciech Giertych: "Wzrastanie w świętości to stopniowa psychosynteza - czyli odkupienie poprzez łaskę wszystkich władz duszy wokół Chrystusa. Pamięć wspomina dobroć Ojca, intelekt przygląda się Synowi, a wola ożywiona Duchem Świętym kocha całą Trójcę, kierując się ku Niej jako ku swemu celowi". (tr)

Katarzyna ze Sieny

Wpisany przez (tr)

niedziela, 26 kwietnia 2015 01:47 - Poprawiony piątek, 01 maja 2015 00:23

Święta Katarzyna ze Sieny. Andrea Vanni, fresk, ok. 1400, kościół św. Dominika w Sienie.

KATARZYNA ze SIENY - właściwie Caterina Benincasa (1347-1380) – włoska tercjarka dominikańska, mistyczka, katolicka święta, doktor Kościoła i patronka Europy.